

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) SUPERJURI

MAGISTRAT DOTTOR PAUL COPPINI LL.D.

Seduta ta' nhar iT-Tlieta 26 ta' Gunju, 2001 .

Citaz. numru : 145/88G1(PC)

Salvu Sciberras .

vs

Maria Giovanna u Giuseppa ahwa Sultana , u b'degriet tal-10 ta' Gunju, 1994 il-gudizzju gie trasfuz f'isem maria Giovanna Sultana stante l-mewt ta' Giuseppa Sultana .

Il-Qorti ,

Rat ic-citazzjoni li permezz taghha l-attur, wara li ppremetta :

Illi huwa ghandu bi qbiela, prozjon art maghrufa bhala "Tal-Fellies", fil-limiti tax-Xaghra ;

Illi d-drittijiet l-katizji fuq din l-art, gew akkwistati bis-sahha ta' assenjazzjoni ta' drittijiet lokatizji li saret lill-attur mill-konvenuti, liema assenjazzjoni giet ikkonfermata u rikonoxxuta wkoll minn sid l-istess art ;

Illi inkluz f'din l-assenjazzjoni kien hemm ukoll inkluzi l-jeddijiet fuq prozjon art li kellha sservi ta' passagg ossia access bil-vettura ghall-bqija tal-art ;

Illi zmien wara li l-attur dahal fil-pussess tal-istess art u l-passagg, il-konvenuti ghamlu diversi tentattivi sabiex jokkupaw dik l-art li sservi ta' passagg ;

Illi dan huwa ta' pregudizzju gravi ghall-jeddijiet tal-attur .

Talab lill-konvenuti jghidu ghaliex m'ghandhiex din il-Qorti :

- 1. Tinibixxi lill-konvenuti milli bi kwalunkwe mod jippruvaw jimblukkaw jew ifixklu lill-attur fl-uzu tal-passagg ossia entrata li minnha huwa jidhol ghall-art "Tal-Fellies" .**

Bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-ittri ufficjali mibghuta f'Dicembru tal-elf disa' mija u sebgha u tmenin (1987), u f'Ottubru tal-elf disa' mija u tmienja u tmenin (1988) u tal-ittra interpellatorja mibghuta f'Awissu tal-elf disa' mija u tmienja u tmenin (1988) u bir-riserva ghad-drittijiet kollha spettanti lill-attur ghar-rifuzjoni tad-danni kollha sofferti minnu s'issa u li ghad jista' jsofri fil-futur .

Bl-ingunzjoni tal-konvenuti ghas-subizzjoni .

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-attur minnu mahlufa .

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti li biha eccepew illi :

- 1. It-talba attrici hija nfondata fid-dritt u fil-fatt stante li meta saret iccessjoni ta' parti mil-lokazzjoni ma inghata ebda access gdid u ghalhekk it-talbiet attrici ghadhom jigu michuda ;**
- 2. Salvi eccezzjonijiet ohra fid-dritt ufil-fatt .**

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti tal-konvenuti mahlufa minn Maria Giovanna Sultana .

Rat l-atti l-ohra kollha tal-kawza, inkluzi l-verbali ta' l-access mizmum fuq il-post in kwistjoni, tax-xhieda mismugha u d-dokumenti esebiti .

Rat in-noti ta' l-osservazzjonijiet rispettivi tal-kontendenti .

Ikkunsidrat :

Illi permezz ta' din il-kawza l-attur qieghed ifittex li tinghata ordni mill-Qorti lill-konvenuti, illum lil Maria Giovanna Sultana wahedha, peress li l-konvenuta l-ohra mietet fil-mori tal-kawza, sabiex din tinzamm milli tfixxklu fl-ezercizzju ta' dritt ta' passagg bil-vettura li huwa jallega li ghandu minn fuq raba mqabbla u mahduma mill-istess konvenuta .

L-attur jidher illi qed jibbaza l-pretensjoni tieghu primarjament fuq ircevuta li giet rilaxxjata lilu minn Mario Corrieri, ghan-nom tas-sidien, fl-okkazzjoni fejn kien mar flimkien mal-konvenuta Giuseppa

Sultana ghandu, sabiex idawwru parti mir-raba li sa dak iz-zmien kienet ghadha mqabbla ghand l-istess konvenuta ghal fuq ismu u b'hekk jigi rikonoxxut direttament mis-sidien bhala inkwilin ta' dik il-parti li kien ha f'idejh . Din l-ircevuta datata t-23 ta' Awissu 1987 u esebita bhala "Dok. SS." f'wahda mis-seduti peritali tghid testwalment :

"Salvu Sciberras hallas is-somma ta' tlettax liri maltin (Lm13) tal-qbiela fuq bicca art msejha ta' Bruni, limiti tax-Xaghra, Ghawdex, ta' circa sitt itmiem u l-uzu tal-passagg, ghas-sena li ghalqet fil-25 ta' Dicembru 1986."

Jirrizulta madankollu mix-xhieda ta' l-imsemmi Mario Corrieri illi dan qatt ma ta l-kunsens tieghu sabiex l-attur jiftah xi passagg minn go r-raba mqabbla lill-konvenuti u li r-referenza ghall-passagg f'dik l-ircevuta kienet saret fuq insistenza ta' l-attur stess. Ghas-sid ma kienet tfisser xejn ghajr illi l-attur, peress illi kien qed jiehu parti biss mir-raba li originarjamnet kienet imqabbla ghand ta' Sultana, kien xorta wahda ser jibqa' jgawdi mill-istess dritt ta' passagg li kellhom l-ahwa Sultana sabiex jacedu ghar-raba taghhom . Din il-verzjoni Mario Corrieri sostniha f'kull okkazzjoni li kellu biex jixhed kemm f'din il-kawza u anke quddiem il-Qorti ta' l-Appell f'kawza kriminali li kienet giet istitwita kontra l-attur . Kif qal quddiem dik il-Qorti :

"..... Jista' jkun li l-ircevuta li kont hrigt lil Salvatore Sciberras inkludiet l-uzu tal-passagg, pero' dan ghalija kien car li huwa l-uzu tal-passagg originali li kien jaghti ghar-raba u mhux xi passagg biex jaqsam ir-raba . Fil-fatt jiena kont determinat u deciz li ma jkunx hemm passaggi li jaghddu minn fuq parti mill-ghalqa originali u jaqsmuha" (ara verbal tax-xhieda moghtija fit-13 ta' Frar 1989, kopja ta' liema tinsab esebita a fol. 37 tal-process) .

L-attur jibbaza wkoll il-pretensjoni tieghu fuq il-fatt illi meta gie biex jiftiehem mal-konvenuti dwar ic-cessjoni ta' parti mir-raba mahduma minnhom, kien hallashom is-somma ta' sitt mitt lira maltija (Lm600) kif jirrizulta mill-ircevuta datata l-20 ta' Jannar 1986, esebita bhala "Dok. SS. 1" fl-atti processwali . Ghalkemm il-konvenuti sostnew fid-depozizzjoni taghhom illi dawk il-flus huma rcevewhom ghall-mithna tar-rih u l-giebja li kien hemm fil-parti tar-raba li kienu cedew lill-attur, dan jikkontendi illi ma kienx ser ihallas dawk il-flus ghall-mithna u l-ilma biss, imma appuntu sabiex ikun jista' jaghddi bil-vettura minn fuq ir-raba li kienet ser tinzamm mill-konvenuti, biex jacedi ghall-parti li kienet ser taqa' f'idejh .

Dwar dan l-allegat ftehim u s-suppost accettazzjoni tal-konvenuti li l-attur jghaddi bil-vettura minn go nofs ir-raba taghhom, il-Qorti thoss

illi l-attur ma gabx provi sufficjenti . Irrizulta minnu illi l-konvenuti tassew ippermettew lill-attur jghaddi minn fuq ir-raba tahhom bil-vettura hekk kif kienu assenjawlu parti minnha, imma dan sar biss b'mera toleranza taghhom u mhux b'xi ftehim li kellu japplika sena wara l-ohra . Infatti, apparti dik l-okkazjoni partikolari, kull darba li kienu jindunaw li l-attur kien ghadda minn fuq ir-raba taghhom kienu joggezzjonaw mill-ewwel, anke permezz ta' sensiela ta' proceduri legali kontrih, konsistenti f' talbiet ghad-danni, kawza ta' spoll u sahansitra anke permezz ta' kwerela lill-Pulizija li istitwiet proceduri kriminali kontra tieghu . Barra minn hekk kull darba li l-attur kien iharbtilhom l-ghalqa taghhom, kienu jergghu jahdmuha u jizerghuha biex jelliminaw kwalunkwe hjiel ta' passag minn go nofs ir-raba taghhom .

F'tali cirkostanzi l-Qorti hija tal-fehma li l-attur ma rnexxielhux jipprova sodisfacentement il-pretensjoni tieghu li huwa inghata dritt li jghaddi minn fuq ir-raba pposeduta mill-konvenuti kull darba li kien jenhtieglu jghaddi bil-vettura jew bl-ingenji kbar sabiex jacedi ghal gewwa l-parti tar-raba li kienet giet ceduta lilu mill-istess konvenuti . Irrizulta evidenti illi huwa kellu jghaddi biss mill-passagg fuq in-naha tal-punent tar-raba, bhal ma kienu minn dejjem jghaddu l-konvenuti u kull min ried jidhol f'dawk l-inhawi .

L-attur ma kellu ghalhekk l-ebda dritt illi minn jeddu jaqbad u jiftah passagg minn go nofs ir-raba mahduma mill-konvenuti b'detriment u hsara ghalihom u bi pregudizzju tas-sidien .

Ghal dawn il-motivi, tiddecidi l-kawza billi, filwaqt illi tilqa' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti, tichad it-talba ta' l-attur, bl-ispejjez kontra tieghu .

(ft) Paul Coppini
Magistrat .

(ft) Francis Attard
Deputat Registratur .

Vera Kopja

Ghar-Registratur .